

Aan de

- minister van VROM, mw. dr. J.M. Cramer
  - minister van LNV, mw. G. Verburg
  - minister van Financiën, drs. W.J. Bos
  - minister van Verkeer & Waterstaat, ir. C.M.P.S. Eurlings
-

Red het Wieringerrandmeer!

*Natuur- en recreatieproject in PPS is nu drager voor grootschalige woningbouw.
Balans tussen ecologie, recreatie, landschap en economie is zoek.*

Wieringen, 31 mei 2007

Geachte excellenties,

Graag willen wij uw dringende aandacht vragen voor een zorgelijke ontwikkeling in de kop van Noord-Holland.

De provincie Noord-Holland, de gemeenten Wieringen en Wieringermeer en het bouwconsortium Lago Wirense treffen voorbereidingen voor de realisatie van een Wieringerrandmeer. Een project dat bij verschillende ministeries als voorbeeld zou dienen voor gebiedsontwikkeling nieuwe stijl binnen publiek-private samenwerking. “Door van Wieringen weer een eiland te maken, ontstaat er een nieuwe natuurrijke zone met recreatieve waarde en krijgt het gebied tevens een nieuwe sociaal-economische impuls”, zo staat er in de PPS-plannen.

Ondergetekenden zien eveneens de meerwaarde van een Wieringerrandmeer, mits een dergelijk meer

- beantwoordt aan alle valide argumenten voor ‘blauw, groen en rood’.
- met vereende krachten ontwikkeld en breed gedragen wordt;
- conform vigerend beleid, streekplannen en uitgangspunten voor duurzaamheid is;
- financieel/juridisch haalbaar en voor de betrokken publieke organisaties beheersbaar is;
- past bij Wieringen, de Wieringermeer en hun bewoners.

De planvorming

De Wieringer eilandgedachte is eind vorige eeuw in de regio als een voorzichtige wensdroom geformuleerd. Destijds waren de uitgangspunten:

1. Historisch/landschappelijk: Wieringen weer een eiland
2. Klimatologisch: extra waterboezem en zoetwaterberging (landbouw)
3. Ecologisch: verbindingzone Ecologische Hoofdstructuur (Noordboog)
4. Economisch: toerisme, recreatie, versterking wonen/werken

Ondergetekenden hebben het idee van een randmeer aanvankelijk positief benaderd, omdat er sprake kon zijn van een geslaagde harmonie tussen blauw, groen en rood. Nu zijn wij echter van mening dat de voorliggende plannen daarop geen perspectief meer bieden.

De gekozen exploitatievorm maakt dat de huidige PPS-plannen vrijwel uitsluitend kunnen worden gefinancierd door het realiseren van woningen in en om het nieuwe meer. Om de begroting van het plan op papier sluitend te krijgen hebben de PPS-partijen het oorspronkelijke aantal woningen in het plangebied verdrievoudigd tot 2.100. Deze schaalvergroting zet het welslagen van het Wieringerrandmeer op het spel en verstoort de beoogde balans tussen ecologie, recreatie, landbouw, economie en landschappelijke kwaliteit.

De lokale bevolking en een aantal belangenorganisaties hebben nauwelijks kunnen deelnemen aan de ontwikkeling van het meer. Zij constateren momenteel dat de kreet “Wieringen weer een eiland” als dekmantel wordt gebruikt voor grootschalige woningbouw en dat in het huidige plan het omliggende cultuurlandschap en zijn agrarische betekenis geweld worden aangedaan.

Door deze toename van de woningbouw is het plan tot in zijn kern gewijzigd. Het Wieringerrandmeer kan een prachtige en robuuste natuurlijke schakel in de kop van Noord-Holland worden, maar daar is nu geen zicht op. Door het hoge aantal geplande woningen staan bestaande én geplande natuur sterk onder druk.

Het gevolg is dat de steun van zowel de bevolking als de belangenorganisaties voor een Wieringerrandmeer in deze vorm grotendeels is weggevallen.

Onze bezorgheid in concreto

Onze bezorgdheid over de ontwikkeling en uitkomst van het huidige ontwikkelingsplan-Lago Wirense (met varianten) betreft de volgende cruciale punten:

1. Participatie en draagvlak

‘Samen werken, samen leven’ achten wij cruciaal voor adequate gebiedsontwikkeling. Het huidige Wieringerrandmeer-plan heeft de facto

alleen de steun van de PPS-partijen, te weten de bestuurders en de betrokken private partijen. Alle direct belanghebbenden, waarvan ondergetekenden representanten zijn, hebben zich tegenover dit plan kritisch opgesteld. Tevens heeft een groot aantal bewoners van Wieringen – de gemeente die de invloeden van het project het sterkst zal merken - door middel van handtekeningen laten weten geen randmeer te willen met deze grootschalige woningbouw in het plangebied.

Wij steunen een Wieringerrandmeer dat gedragen wordt door de bevolking en andere belanghebbenden in de regio. Op die manier kan gezamenlijk worden gewerkt aan een Wieringerrandmeer waarin de beoogde functies blijvend met elkaar in evenwicht zijn.

2. Overlegstructuur en procesgang

Herhaalde malen en in verschillende stadia hebben ondergetekenden, samen met andere belanghebbenden, getracht om bij de PPS-partijen aandacht voor hun bezorgdheid te krijgen. Ook is herhaaldelijk aangeboden mee te denken in de planvorming. Keer op keer is geen serieus gehoor gevonden voor onze oproep waardoor argumenten en standpunten niet over het voetlicht konden worden gebracht.

De stuurgroep Wieringerrandmeer, een van de geëigende platforms daarvoor, heeft in de praktijk daartoe niet of nauwelijks gefunctioneerd.

Wij pleiten voor een ontwikkelingsplan waarin zorgvuldig overleg, openheid over de planinhoud en een goede procesgang vanzelfsprekend zijn.

3. Kwaliteit van ruimte en landschap

Het grensgebied van Wieringen en het Wieringerrandmeer wordt alom beschouwd als een fraai deel van Nederland. Een ‘landschapspareel van Noord-Holland’ zegt de provincie in haar streekplan, een kwalificatie die wij van harte onderschrijven. Met het Wieringerrandmeer kan het landschap zelfs aan kwaliteit winnen, aangevuld met de realisatie van de Noordboog in het kader van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur.

Daarom verwondert het ons des te meer dat in het huidige PPS-plan die landschapspareel nu, in plaats van te worden versterkt, in haar bestaan wordt bedreigd. Het plan laat een opgelegde kans liggen voor de versterking van de historische, waardevolle natuur- en landbouwstructuur. Voorts gaat een fors areaal waardevol bos verloren zonder voldoende borg voor compensatie.

Met de bouw van 2.100 woningen verrijst een compleet dorp. Dat zet niet alleen de ecologische kwaliteit onder druk, maar is bovendien

buitenproportioneel in het licht van de schaal van het gebied – de bevolking van Wieringen neemt met 50% toe en het ‘aanstaande eiland’ krijgt daarmee een bewonersdichtheid die 4x zo hoog is als die van Texel.

Wij willen een Wieringerrandmeer dat de economische mogelijkheden benut én past in de schaal van de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteiten die Wieringen en de Wieringermeer te bieden hebben.

4. Urgentie en onderbouwing

Elk gebiedsontwikkelingsproject moet te allen tijde getoetst kunnen worden aan urgentie en uitgangspunten. In het huidige plan-Lago Wirense overheerst het bevorderen van een sociaal-economische impuls in de Kop van Noord-Holland. De onderbouwing van die doelstelling en de impact op de maatschappelijke kosten en baten is uiterst pover en door de private partijen zelf uitgevoerd.

Daarentegen zijn andere primaire doelstellingen (zie hierboven) ondertussen verlaten of ondergeschikt verklaard. Het leidende landschappelijke principe van “Nederland is mooi” is geheel buiten de plannen geplaatst.

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, in deze regio verantwoordelijk voor het waterbeheer, benadrukt dat het toekomstig wateronderhoud nog niet is geregeld. De agrariërs, belangrijke beheerders van het landschap, hebben te maken met een gebied dat al jaren ‘op slot’ zit, waardoor de economische onzekerheid voortduurt. Noodzakelijke investeringen blijven achterwege en beoogde bedrijfsverplaatsingen komen niet tot stand.

Wij vinden dat het huidige plan aan zijn oorspronkelijke doelstellingen moet worden getoetst, de urgentie nader moet worden aangeduid en de onderbouwing – met valide argumenten en bijbehorende risico’s – moet geschieden door onafhankelijke partijen.

5. Beheer en veiligheid

In het huidige plan zijn onvoldoende aanknopingspunten voor een veilig en verantwoord water- en natuurbeheer. Het plangebied kent volgens HHNK geen wateropgave en bergingsnoodzaak. Daarmee is een belangrijke urgentie voor een Wieringerrandmeer komen te vervallen. Het laat onverlet dat het plan de nodige consequenties heeft voor de waterkwaliteit en de veiligheid.

Wij streven naar een Wieringerrandmeer waarin de kwaliteit van water en de veiligheid van waterkeringen zijn getoetst en gewaarborgd, en daarnaast het

beheer van water, recreatie en natuur zorgvuldig is geregeld.

6. Financiële en juridische risico's

Met plan-Lago Wirense is naar verluidt nu al een bedrag van 350 miljoen euro gemoeid. Ondergetekenden zijn van mening dat het plan grote financiële en juridische risico's met zich meebrengt voor de publieke partijen, te beginnen bij de lokale overheden.

De concessievorm en de verdeling van de risico's tussen publieke en private partijen zijn door drie gerenommeerde advieskantoren (waaronder Nauta Dutilh) ernstig bekritiseerd. Daarbij zijn de betrokken gemeenten en de provincie nadrukkelijk gewezen op grote onzekerheden en risico's voor de publieke partijen. Ondanks deze voorkennis hebben de publieke partijen toch een samenwerkingsovereenkomst voor de PPS getekend. Het is thans volstrekt onduidelijk wat er gebeurt als het project duurder uitvalt. Nog meer woningen bouwen?

Wij vinden dat het business-plan en de financiële onderbouwingen daarvoor moeten voldoen aan alle voor publieke organisaties aanvaardbare en relevante maatstaven van draagkracht en risico's.

De tijd dringt

Het is algemeen erkend dat het Wieringerrandmeer een project is van nationale betekenis. Ons rest momenteel niets anders dan op datzelfde nationale niveau aandacht te vragen voor de gang der ontwikkelingen. De tijd dringt, want dit najaar willen de PPS-partijen hun plannen met inbegrip van grootschalige woningbouw definitief gestalte geven. Een onaanvaardbaar gebiedsontwikkelingsproject dreigt binnenkort onomkeerbaar te zijn.

Wij verzoeken u dan ook om snel in te grijpen, deze eenzijdige vorm van gebiedsontwikkeling in de kop van Noord-Holland tegen te gaan en samen met alle belanghebbenden toe te werken naar een Wieringerrandmeer dat goed is ingepast in het (oude) cultuurlandschap en waarbij duurzaam wordt gestreefd naar een samengaan van ecologie, economie, landbouw, waterbeheer en recreatie. *People, planet, profit & prosperity*: al deze begrippen behoren ons inziens centraal te staan.

Wij vragen daarom:

1. aan u allen om over plan-Lago Wirense een samenhangend oordeel te formuleren, inclusief risicoinschatting.

In het bijzonder vragen wij aan:

2. de minister van VROM om het plan-Lago Wirense te beoordelen op de kwaliteit en duurzaamheid van ruimtelijke ordening en ontwikkeling, de procesgang en het draagvlak onder de regionale bevolking en andere belanghebbenden.

3. de minister van LNV om het plan-Lago Wirense te beoordelen op risico's en mogelijkheden voor natuur, landbouw en plattelandsontwikkeling alsmede het te toetsen aan de landschappelijke kwaliteit.

4. de minister van Financiën om het plan-Lago Wirense te beoordelen op de kwaliteit van PPS en op de financiële risico's voor de diverse publieke partijen.

5. de minister van Verkeer & Waterstaat om het plan-Lago Wirense vanuit een landelijk perspectief te beoordelen op de urgentie voor waterberging, de ontsluiting van het nieuwe woongebied en de gevolgen voor de waterkwaliteit.

* * *

Nogmaals, wij achten de ontwikkeling van een Wieringerrandmeer alleszins bespreekbaar. Maar dan wel een randmeer dat

- beantwoordt aan alle valide argumenten voor 'blauw, groen en rood'.
- indachtig het motto van uw kabinet met vereende krachten ontwikkeld en breed gedragen wordt;
- conform vigerend beleid, streekplannen en uitgangspunten voor duurzaamheid is;
- financieel/juridisch haalbaar en voor de betrokken publieke organisaties beheersbaar is;
- past bij Wieringen, de Wieringermeer en hun bewoners.

Aan het onderzoeken van een dergelijk vanzelfsprekend en aansprekend Wieringerrandmeer willen wij graag meewerken. Met de inbreng en steun van de bevolking en andere belanghebbenden vertrouwen wij erop dat het proces naar een hoogwaardig Wieringerrandmeer soepel en succesvol zal verlopen.

Deze brief is tot stand gekomen in nauw overleg met een aantal zeer betrokken partijen:

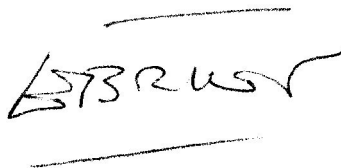
Staatsbosbeheer • Milieufederatie Noord-Holland • Landschap Noord-Holland • Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier • Stichting Landschapszorg Wieringen • lokale bewoners

Uiteraard zijn wij te allen tijde bereid om de aan u gerichte vragen mondeling toe te lichten.

Hoogachtend,

Jan Kuiper
directeur Landschap Noord-Holland

Ernest Briët
directeur Milieufederatie Noord-Holland

Dio Verbiest
Stichting Landschapszorg Wieringen

Bart Lankester
inwoner Wieringen

P.S. De bij dit initiatief betrokken personen hebben zich voor deze gelegenheid verenigd onder de naam **Wierings Beraad**.

Woordvoerders

1. Bart Lankester, 0227-592552 / 06-52031701
2. Peter Grubben (Milieufederatie NH), 075-6351598 / 06-21286792
3. Jan Kuiper (Landschap Noord-Holland), 0251-362762
4. Dio Verbiest (Landschapszorg Wieringen), 0227-512226 / 06-11360614

Correspondentieadres:

p/a Dio Verbiest

Hofstraat 104

1779 CG Den Oever

Adviseurs

Vincent Kuypers (kennisinstituut Alterra / WUR), 06-51397131

Kees Lankester (Scomber Consultancy), 020-6122843

-----
cc.

Regionaal

College B&W Wieringen • Gemeenteraad Wieringen • College B&W Wieringermeer
• Gemeenteraad Wieringermeer • Stuurgroep Wieringerrandmeer • Projectbureau
Wieringerrandmeer • Commissaris der Koningin in Noord-Holland • Gedeputeerde
Staten van Noord-Holland • Provinciale Staten van Noord-Holland • LNV, directie
West • VROM, directie West

Landelijk

Tweede-Kamercommissie VROM • Tweede-Kamercommissie LNV • Tweede-
Kamercommissie Verkeer & Waterstaat • Tweede-Kamercommissie Financiën •
Ruimtelijk Planbureau • Rijkslandschapsarchitect • Raad voor het Landelijk Gebied •
NoordWest 8 • Kamer van Koophandel • Nationaal Milieuplanbureau • RIVM